

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ АНАТОЛІЯ АВДІЄВСЬКОГО
АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

*III Міжнародні науково-практичні читання
пам'яті академіка Анатолія Авдієвського
6 – 7 березня 2019 року*

Київ -2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ АНАТОЛІЯ АВДІЄВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНА ВСЕУКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА СПІЛКА
АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

СУЧАСНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА

ВИПУСК III

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародних науково-практичних читань
пам'яті академіка Анатолія Авдієвського**

***НПУ імені М.П. Драгоманова
КИЇВ – 2019***

УДК 371.134:78

Сучасна мистецька освіта: матеріали III Міжнародних науково-практичних читань пам'яті академіка Анатолія Авдієвського. Випуск III /Укл.: доктор пед. наук, проф. А.В. Козир. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. – 374 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 10 від 22 червня 2019р.).

Н.П. Гуральник

доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки мистецтва та фортепіанного виконавства факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського НПУ імені М.П. Драгоманова

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Присутність України в Європі – це вже визначений і незаперечний факт. Необхідність перетворень в освіті теж незаперечна. Але виникає питання, яким шляхом піти, щоб залишити гідний слід в історії прийдешнім поколінням. Крім безпосереднього розуміння сенсу перспективи як передбачення майбутнього розвитку, де ключове слово – розвиток, є ще й переносний смисл, це – те, що має шанси на існування цього майбутнього. Перспективність загальноуніверситетського розвитку довів Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова взагалі та факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського зокрема – це теж факт незаперечний. Можна судити хоча б по тому факту, що кількість іноземних студентів (що визначає високу якість університетської освіти), не зменшується на факультеті, які забезпечені, необхідним спектром освітніх послуг на належному рівні, що високо ними оцінується. Ми вбачаємо декілька шляхів перспективного розвитку музично-педагогічної освіти в Україні.

1. Кредитно-модульна технологія, яка поєднала багато європейських освітніх систем, не оминуло і музично-педагогічну освіту. Не легкою була справа часткового пристосування кредитно-модульної технології до специфіки музичної освіти, але ми знайшли вихід і внесли у програми зі спеціально-музичної індивідуальної підготовки студентів принцип концентризму, що передбачає повернення у процес опанування музичних творів різних форм, стилів, жанрів до вже відомих, але на більш вищому рівні.

2. Педагогіка конкурсів. Усвідомлення фахових конкурсів предметом теорії загальної педагогіки розглядається у позитивному сенсі їх

прояву, що зумовлює можливість бачення їх у педагогічному ракурсі на таких векторах: **педагогічна доцільність** (конкурси сприяють пошуку талановитої молоді); **методико-технологічна самобутність**, (уможливлення функціонування індивідуально-неповторних власних викладацьких манер педагогів; підтримка високого професійного рівня учасників змагань, особистісної самобутності їх художніх інтерпретацій; обмін педагогічними технологіями, авторськими методиками; проведення майстер-класів, які сприяють взаємному обміну педагогічною, методичною інформацією, показу власних педагогічних технологій, творчих підходів, здобутків); **соціальна значущість** (вмотивованість конкурсанта на здійснення мрії про перемогу, розвиток власних сутнісних сил); **становлення і розвиток української національної еліти** (творення якої відбувається під час підготовки, проведення конкурсів та подальшої самореалізації); **історична значущість** (продовження культуротворчих традицій музикантів минулих століть, корифеїв музично-виконавської справи, лідерів фортепіанних шкіл; здійсненні важливої виховної функції зв'язку поколінь, культур, які виправдані часом, що проявляються у збереженні громадської свідомості, високої моральності, людської гідності тощо); **національна історико-культурна єдність** (прояв у нових геополітичних умовах невідступної глобалізації розвитку світової спільноти, що актуалізує ідею „чужого знати і свого не забувати”); **особистісно-перспективний досвід, розкриття інтелектуального та креативного потенціалу** (винайдення молоддю свого власного стилю музично-виконавської творчої позиції; відкриття іншим своєї унікальності); **професійна самовизначеність** (мотивація на акмерівень власної творчої самостійності); **педагогічна далекоглядність** (забезпечення розквіту талантів, їх майбутнього, збагачення світової музичної культури досягненнями України, яка здатна зберегти власне обличчя у своєрідній мистецькій інтеграції); **просвітницьке спрямування** (презентація виконавських досягнень як засобу художньо-творчого розвитку молоді), інше [1, с. 343-345].

3. Професіоналізм музичної освіти завжди був візитівкою музикантів з кінця ХІХ до початку ХХІ століття нашої держави. Як би ми не пишалися тим, що наші дипломи кандидата наук можуть бути нострифіковані як європейські дипломи докторів філософії (з різних наукових галузей, зокрема педагогіки), ми не повинні забувати, що фахівців, не дивлячись на те, які дипломи вони представляють в Європі, кожний вищий мистецький заклад тестує, перевіряючи, перш за все, їх реальну компетентність, професійний рівень. І тут ми можемо пишатися нашою музично-педагогічною освітою, нашими професіоналами, оскільки вони демонструють високий професійний рівень і як виконавці, і як педагоги.

4. Збереження кращих музично-педагогічних та виконавських українських традицій, які закладено видатними історичними персоналіями музикантів, музичних діячів, педагогів.

Хочеться згадати фундаторів професійної освіти в Україні, основи якої закладено на початку ХХ століття, серед них: Володимир Пухальський (1848-1933) – герой праці, заслужений професор України, видатний педагог, музикант, перший ректор Київської консерваторії; Василь Барвинський (1888-1963), доктор музикознавства, видатний композитор, педагог Львівської консерваторії, музичний діяч; Павло Луценко (1873-1934), видатний музикант, педагог Харківської консерваторії, музичний діяч, перший ректор Музичного інституту, пізніше Музичної академії та у якості асистента Штернської консерваторія (Берлін) мав студентів спочатку в Європі, а пізніше і з Європи; Марія Старкова (1888-1970) – заслужений діяч мистецтв, кавалер «Трудового Червоного прапора», видатний педагог, музичний діяч, перший проректор з наукової роботи Одеської консерваторії [2, с. 14].

Саме Одеська музична школа у широкому сенсі цього слова стала для Анатолія Тимофійовича Авдієвського материнською школою, традиції якої він продовжував і розвивав упродовж усього свого життя. Доречно згадати вислів Михайла Ярошевського – «Без школи увірвалася б могутня історична

традиція – передача від одного покоління до другого мистецтва дослідження, норм та цінностей наукової спільноти».

5. Дотримання наукової етики. Наукова спільнота останнім часом переживає іноді хворобливі миті, пов'язані із академічною культурою, точніше з її відсутністю. Культура академічної етики, що давно застосовується в європейському науковому просторі, ще не укорінилась у нашій свідомості на належному рівні. Для нашої науки стало серйозним випробуванням дотримання жорстких академічних норм при застосуванні думок, ідей, зафіксованих у друці, досягнень інших науковців. Це викликало доречну необхідність більш уважно ставитись до представлених наукових досліджень, інших друкованих науково-методичних текстів, що стало предметом вивчення та контролю з боку створеного в Україні Національного агентства з якості освіти. До повноважень цієї організації входить перевірка на плагіат будь-якої науково-методичної продукції. Дотримуючись таких норм і факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського долучився до підняття рівня академічної культури науковців (сталих і молодих) та буде здійснювати відповідну перевірку всієї науково-методичної продукції (у т. ч. магістерські роботи наших майбутніх фахівців).

Висновуючи, зазначимо, що в єдності освітніх перспективних ідей європейської спільноти можна забезпечити гідний рівень розвитку нашої молоді як загальнолюдського надбання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуральник Н.П. *Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті розвитку музичної педагогіки: історико-методологічні та теоретико-технологічні аспекти: [монографія] /Н.П.Гуральник. – К. : НПУ, 2007 – 460 с.*

2. Гуральник Н.П. *Українська фортепіанна школа ХХ століття у контексті розвитку теорії і практики музичної освіти : автореф. дис. ...доктора педагогічних наук : 13.00.01 /Н.П. Гуральник. – К.: НПУ ім. Н.П. Драгоманова, 2008.– 39 с.*